

Waar zijn de archieven van de van Hornes gebleven?

door Herman Mathijssen

In de Weerter Jaarboeken 1988 en 1989 heeft de heer W.M. van de Boel onder de titel "Facetten uit de middeleeuwse historie van Weert" een studie gepubliceerd, waarvan de inhoud nog tot interessante conclusies en vervolgstudie aanleiding kan geven¹.

Een van de onderwerpen is de kritiek ten aanzien van de traditionele geschiedschrijving over de betrokkenheid van de familie van Horne met Weert omstreeks 1240.

In zijn eerdere studie over het wapen der Hornes², waarin van de Boel afrekent met onjuiste stellingen aangaande het aan de Hornes toegedichte erfelijke opperjagermeesterschap van het Duitse keizerrijk, lijkt hij het eens te zijn met Nève³, de Win⁴ en Mertens/Henkens⁵, die in elkaars navolging stellen dat de bemoeienis van de Hornes van 1240 dateert.

Het is mogelijk dat Mertens/Henkens zich bij hun datering van de Hornse betrokkenheid, behalve op Flament⁶, hebben gebaseerd op de oudste Weerter muntslag, zoals beschreven en gedateerd door van der Chijs⁷.

De oudste beschreven munt van Weert, een denier of sterling, wordt toegeschreven aan "Willem I of Willem II van Horne". Aangezien door van der Chijs ook is vermeld - zonder toelichting of bronvermelding - dat bedoelde Willem II in 1240 overleden is, zou hij vóór dat jaar rechten in Weert gehad 'moeten' hebben als hij dan al munten laat slaan.

Ook in het Jaarboek-artikel is van de Boel het met die datering nog eens, zij het dat het tijdstip van eerste betrokkenheid wordt gepreciseerd tot 1242, dit wil zeggen na het overlijden van Dirk III van Altena⁸.

Nu de belangstelling van de moderne historieschrijvers voor de middeleeuwen in Weert toeneemt, waarbij ook te denken is aan de Horne-specialist drs. T. Klaversma, wiens aanduidingen⁹ van de Heren van Horn ik hierna volg, is het niet juist kennis van mogelijk interessante gegevens 'in portefeuille' te houden.

Het is jammer dat de enige openbare bespreking van het artikel van Van de Boel in het Jaarboek 1988 die ik onder ogen kreeg, bestaat uit een enigzins zuur/zuinige reactie¹⁰.

Het is typerend voor de niet al te kritische belangstelling van de Weertenaren voor de traditionele geschiedkundige interpretaties. Toch zou ook 'De Aldenborgh', de kring Weert van het Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap, een bron van inspiratie kunnen zijn voor fundamenteel geschiedkundig onderzoek; dit hoeft het organiseren van historiserende excursies niet uit te sluiten.

Gezien de geschetste kaders is het begrijpelijk dat nog steeds de voetsporen van Goethals, Wolters en Flament betreden worden.

Het blijft natuurlijk wel interessant om na te gaan in de bibliotheek van Goethals wat nu precies zijn bronnen geweest zijn¹¹.

Het hiaat in de kennis over Weert in de middeleeuwen tussen 1062 en 1295 (bijna twee en een halve eeuw) is dermate groot dat iedere studie van die periode welkom is.

Voor wat betreft het beginjaar, 1062, zou men zich kunnen realiseren dat de werkelijke betekenis van Weert voor het St. Servaaskapittel pas begint na het einde van het door Adela van Leuven voorbehouden vruchtgebruik, dus na haar overlijden in 1083. De figuur van het vruchtgebruik zelf is namelijk in de literatuur over dit falsa-origineel nog niet als interpolatie aangeduid.

Het eindjaar van bedoeld historisch hiaat kan misschien vervroegd worden tot 1229. Dan resteert een kloof van 146 jaar.

Behalve van de Boel heeft ook Nève zich afgevraagd¹² of de Hornes wel voogd zijn geweest in Weert. Zelfs zeer recent wordt nog uitgegaan van het wel bestaan van die voogdijrechten¹³.

Van de Boel stelt als gezegd in zijn jaarboekartikel dat de relatie van de Hornes met Weert begon na de dood van Dirk van Altena (1242).

Willem II van Horne (1256, 1264-1300) verklaart bij de behandeling van zijn geschil met het Maastrichtse St. Servaaskapittel in 1295 dat hij en zijn voorgangers reeds meer dan 60 jaar het rustig en vreedzaam bezit hebben van al hun rechten in Weert die dan door het Kapittel van St. Servaas worden opgeëist¹⁴. Daarmee komen we uit omstreeks het jaar 1235.

Wat is er rond die tijd met Weert gebeurd behalve de afkoop van de 'bede' in 1232, verband houdende met het ontstaan van schepenbankrechtspraak¹⁵?

Het loont de moeite om eerst eens te bekijken wat Willem II van Horne hierover zelf te berde brengt:

Van ouds behoort de hele villa Weert met alle toebehoren (alleen uitgezonderd het deel van de tienden en laten van het Kapittel van St. Servaas) aan drie Heren;

1. De graaf van der Mark;
2. Hendrik van Asselt;
3. Dirk van Altena.

De vader van Willem II van Horne, Willem I van Horne (1212, 1242(?)-1264), heeft het deel van de graaf van der Mark gekocht.

Het deel van Hendrik van Asselt, dat door erfopvolging was overgegaan naar diens zoon Joannes, is door deze geruild met Willem I van Horne tegen de curtis Losserlo.

En het deel van Dirk van Altena werd door Willem I verkregen door erfopvolging.

De toedracht omtrent de erfenis van Dirk III van Altena is bekend. Vooral door Klaversma is hierover gepubliceerd¹⁶. Weert behoorde inderdaad tot de boedel van Dirk van Altena, hetgeen onder meer blijkt uit een verklaring uit het jaar 1247 van Leonius, burggraaf van Brussel en zijn vrouw Sophia, zuster van Dirk III van Altena, in welke verklaring zij afstaan aan Willem I van Horne goederen welke hun toekwamen uit de nalatenschap van Dirk van Altena, zulks met inbegrip van Cruchten en Weert¹⁷.

Het ter sprake komen van drie Heren van Weert, in de stellingen van Willem II van

Horne in 1295, zou mogelijk in de letterlijke betekenis van "Heren van drie delen van Weert" genomen kunnen worden en niet slechts in de zin van "een onverdeeld aandeel". Met andere woorden wordt hier misschien een territoriale indeling bedoeld? In die zin is dan misschien ook te verstaan de leenverheffing in 1326 door Gerard van Horne voor het Gelderse Leenhof van "eijn deel van den dorpe te Wirte".¹⁸

Voortbordurend is het misschien niet onlogisch om de vraag te stellen of de interpretatie van de Win inzake de betekenis in 1497 van de twee zijden van "den Speelhuys grave" en van de aanduiding "in de Kerckhoff" wellicht te eenvoudig is.¹⁹ Het is mogelijk dat we ook daar te maken hebben met een of andere territoriale deling van het Land van Weert, mogelijk sporen van een oudere indeling. Deze gebiedsdeling, samenhangend met bevoegdheden van bepaalde aantallen 'gecorenen' die de Magistraat kiezen, zou dus wel eens een betekenis kunnen hebben die verder gaat dan de omschrijving van de Win.

In dit verband kan het wel eens verhelderend zijn om de geografische gesteldheid van de waterlopen en beken te bekijken, nadat de kunstmatige invloeden van Zuid-Willemsvaart en afvloeiingskanaal in België langs de Rijksgrens geëlimineerd zijn.

Daaruit kan bijvoorbeeld blijken waar de waterloopwijzigingen van 1296 nu exact betrekking op hebben gehad, en waar de oorsprong van de nederzettingkernen in het Land van Weert ligt.

Het plateau van Weert vormt de scheiding van de afwateringsgebieden die enerzijds naar het noorden georiënteerd zijn op de Dommel en anderzijds naar het oosten afvloeien naar de Maas.

Mijns inziens heeft de ingreep in de waterhuishouding in 1296 gebruik gemaakt van deze waterscheidingsgrens, waardoor met relatief eenvoudige ingrepen de waterstroming gewijzigd kon worden. De zogenaamde Bocholterbeek is waarschijnlijk niet van Weert naar Bocholt gegraven, maar gevormd van delen van reeds bestaande waterlopen, die met korte kunstmatige verbindingskanaaltjes zijn 'kortgesloten'.

Met behulp van plaatsbepaling van de gebieden die voor de laathof van St. Servaas werden overgedragen, zou dan ook de mansus waarvan in 1062 sprake is, gelocaliseerd kunnen worden.

Nu wordt het langzamerhand tijd om een van de redenen voor het schrijven van dit artikel uit de doeken te doen.

In 1718 is een inventaris opgemaakt van het archief van de familie van Egmont²⁰. In deze inventaris staan onder meer beschreven:

"Lettres par ou le comte Adolf de la Marcq et Everhard son frère ont donné en don de mariage à Messire Guillaume de Hornes tout ce qu'ils avoient à la ville de Weert, de l'an 1229" en

"Copie de partage entre Guillaume, Adam, Arnouldt et Roger de Asselt, frères, touchant quelque pescherie et l'impost sur la Meuse près de Hornes tenu en fief de la comté (!) en l'an 1200".

Als er een kern van waarheid zit in de huwelijksgift door de van der Marks aan Wil-

lem van Horne, is dat weer een aanwijzing voor een betrekking tussen de graven van Altena en Dirk van Altena. Ook al verwisselt Willem II van Horne na 66 jaar de rechtstitel huwelijksgift met koop! Als de bruidschat gekocht is dan lijkt het huwelijk van Willem I en Margaretha van Altena wel een 'mariage de raison'.

Klaversma wijst in 1969 op het opvallend zeldzaam voorkomen van de naam Engelbert anders dan bij de families van de graven van Berg en van der Marck enerzijds, en van Horne anderzijds²¹.

In 1978 onderzoekt Klaversma deze mogelijke verwantschap opnieuw en concludeert dat afstamming van de Heren van Altena van de Graven van Altena niet waarschijnlijk is²².

Opvallend is wel dat kort na het sterfjaar van Dirk III van Altena de van der Marks zich geen graaf van Altena meer noemen.

De betrokkenheid van de Hornes met Weert zou dus toch vòòr 1242 kunnen zijn ontstaan.

Ook de aanwezigheid van een stuk over verhoudingen binnen de familie van Asselt geeft reden de juistheid te veronderstellen van de beweringen van Willem van Horne in 1295.

Betreffende de bekende uitspraak van 1306 staat in dezelfde archiefinventaris uit 1718:

"Lettres de proeue et autres pièces en nombre de six de l'an 1306" en verder nog een "Copie authentique de certain arbitrage fait entre lesdits seigneurs de Hornes, et Chapitre touchant les dismes, y joint quelques pièces de l'an 1308."

Deze geciteerde beschrijvingen roepen veel vragen op. Behalve over anachronismen en de juiste interpretatie ook over de mogelijke verblijfplaats van deze archiefstukken. Tot mijn spijt kan ik daarover geen uitsluitsel geven. Het is echter niet onmogelijk dat deze stukken nog ooit boven water komen.

De aankoop door de gemeente Weert ruim 10 jaar geleden van een origineel van de akte van 1306, en de aanwinst door het Rijksarchief in Limburg in 1932 van een tweede origineel²³ voorspellen evenwel niet veel goeds voor een speurtocht naar de verblijfplaats van de archieven van de Heren van Horn.

Walburgis van Nieuwenaer, weduwe van Philips van Montmorency (onthoofd te Brussel op 5 juni 1568), werd vrouwe van Weert in 1576, na het overlijden van Anna van Egmont, weduwe van Jan van Horne, vierde graaf van Horne. Door haar overlijden eindigde het vruchtgebruik te haren behoeve. Walburgis van Nieuwenaar had geen kinderen en heeft in 1594 haar rechten in Weert geschonken aan haar adoptiefdochter Sabina van Egmont (1562-1614), dochter van Lamoraal van Egmont, lotgenoot van Philips van Montmorency. De schenking door Walburgis vond waarschijnlijk plaats met voorbehoud van levenslang vruchtgebruik, zodat in 1599, het sterfjaar van Walburgis, de echtgenoot van Sabina van Egmont, Georg Everhard graaf van Solms-Lich (1568-1602) als Heer van Weert formeel namens zijn echtgenote kon optreden. Vanaf 1602 handelt Sabina van Egmont ook zelfstandig als vrouwe van Weert. Sabina van Egmont verbleef meestal in Oud-Beijerland en is ook daar begraven.

De bezittingen van Sabina van Egmont in Weert werden waarschijnlijk feitelijk be-

stuurd vanuit Brussel door haar broer Karel van Egmont (1564-1620). In Brussel bezat de familie Egmont twee 'hotels'. Thans zijn die gebouwen bekend als het Egmont-paleis. Het is aannemelijk dat de archieven van de van Hornes vanuit Weert omstreeks 1600 zijn overgebracht naar Brussel.

Enig erfgenaam van Sabina van Egmont (ook kinderloos) was waarschijnlijk krachtens testament haar voornoemde broer Karel van Egmont. De bezittingen te Weert zijn door Karel van Egmont in 1617 overgedragen aan zijn schoonzoon Alexander van Ligne-Arenberg (1590-1629), prins van Chimay, hertog van Croy, graaf van Beaumont, die in 1613 gehuwd was met Magdalena van Egmont (overleden 1663).

Daarmee kwamen de heerlijke rechten in Weert aan de familie Croy-Chimay-Arenberg. Dit blijft zo tot het jaar 1686 als de familie d'Alsace-Hénin-Liétard de heerlijkheid verkrijgt (tot 1804).

Vermoedelijk is een geschil over de overdracht van 1617 er de oorzaak van dat niet alle archieven door Karel van Egmont zijn afgegeven aan de prins van Chimay. De archieven, beschreven in de inventaris van 1718, lopen ongeveer tot het jaar 1620, met uitzondering van stukken betreffende de overdracht waarvan de laatste daten van 1640. In het jaar 1620 werd met name een lijst opgemaakt van de stukken die door de gravin van Egmont (Marie de Lens, weduwe van Karel graaf van Egmont) overgedragen zijn aan de prins van Chimay²⁴. Dit vormt de kern van het archief van de familie Croy-Chimay-Arenberg inzake Weert.

Een belangrijk deel van de archieven van de Heren van Horne bleef daarnaast nog achter in Brussel, in het grote Egmont-Hotel. Bij het opmaken van huurovereenkomsten in 1693, 1716 en 1729 wordt telkens de toren uitgezonderd, omdat zich daarin de archieven van de familie Egmont bevinden. In 1716 wordt zelfs van de verhuur uitgezonderd een woning van de archivaris A. Desmarets²⁵. In 1745 en 1748 is sprake van een zeker Josse Cromphaut, 'garde des archives d'Egmont à Bruxelles'.

In 1752 wordt het Egmont-Hotel verkocht aan Leopold Philippe Charles Joseph hertog van Arenberg (1690-1754), die het laat verbouwen tot het tegenwoordige paleis. In 1752 is er sprake van dat de Heer Bouin, die de archieven naar Frankrijk heeft gebracht, de bescheiden en titels met betrekking tot het Brussels onroerend goed van Arras naar Brussel zal terugbrengen. Het Egmont-archief is dus vermoedelijk ook in 1752 naar Frankrijk teruggebracht.

De voormelde Alexander Desmarets is mogelijk de auteur van de inventaris van 1718. De volledige titel luidt:

"Inventaire des tiltres, et papiers, de la comté d'Egmont, et autres bien scitués en Hollande, comme aussi de la comté de Moeurs, d'Hornes, des terres et seigneuries de Malines, Weert, etc, avec les comptes desdittes terres, inventariés, anno 1718." (zie bijlage).

In 1897 vermeldt Dr. P.J. Blok in zijn voorlopig verslag naar archivalia te Parijs²⁶ aangaande de Archives Nationales: papieren van de emigrant Egmont-Pignatelly, een nakomeling van de Nederlandse Egmonts.

In 1899 volgt een uitgebreider onderzoek en verslag over het fonds van Egmont-Pignatelli, waarbij ook de hierboven vermelde inventaris wordt aangetroffen²⁷.

Ook deze beschrijving, evenals de actuele inventaris van het in de Archives Nationales te Parijs onder nummer T* 159 bewaarde archief, geeft geen uitsluitel over de voor Weert belangrijke gegevens uit de 13e eeuw.

Terwijl het feitelijke bezit van Weert toebehoort aan de familie Croy-Chimay-Arenberg, en later Alsace-Hénin-Liétard, blijven de archieven berusten bij de familie Egmont, eerst in Brussel, later in Arras of Braine.

Op 15 september 1707 overlijdt te Fraga (Spanje) de laatste mannelijke van Egmont, Procopius François graaf van Egmont²⁸. Nadat in 1748 door het Parlement van Parijs een testament ten behoeve van de Spaanse Kroon ongeldig werd verklaard, kwam de nalatenschap Egmont definitief in handen van de afstammelingen van zijn enige zuster, Marie Claire Angélique van Egmont († 1714), in 1695 gehuwd met Nicolas Pignatelli, neef in de 9e graad van paus Innocentius XIII (1691-1700). Hun zoon, Procopie Marie Antoine Philippe Charles Nicolas Augustin Pignatelli (1703-1743), gaat de familienaam D'Egmont-Pignatelli gebruiken.

Zijn kleinzoon Casimir D'Egmont-Pignatelli (1727-1801) emigreert tijdens de revolutie, vestigt zich in Braunschweig en overlijdt daar, na zijn derde echtgenote. De wettelijke erfgenamen van Casimir D'Egmont-Pignatelli zijn twee kleinkinderen, die beiden ongehuwd overlijden in 1807 en 1809.

Tengevolge van het testament van de laatste D'Egmont-Pignatelli vererft het Italiaanse en Spaanse deel van het vermogen van deze staak van het geslacht Pignatelli (tak van de hertogen van Bissaccia) naar de Spaanse Pignatelli-tak van de graven Fuentes.

Het deel van de nalatenschap D'Egmont-Pignatelli in Frankrijk en de Nederlanden vererft krachtens gemeld testament naar de familie D'Albert, hertogen van Luynes en Chevreuse^{29, 30}.

Bij het overlijden van Casimir D'Egmont-Pignatelli in 1801 blijft een grote hoeveelheid archief achter in Braunschweig, dat in 1852, na het verstrijken van verjaringstermijnen geïventariseerd is. Dit archief werd later toch aan erfgenamen van Casimir D'Egmont-Pignatelli in Spanje afgegeven. Uit de inventaris blijkt dat hierbij geen bescheiden over Weert aanwezig waren^{31, 32}.

Het meest recent is op het archief D'Egmont-Pignatelli in Parijs nog eens de aandacht gevestigd door de heer C. Hoek, stadsarchivaris van Rotterdam³³. Hij schrijft in 1969: In het Rijksarchief te Parijs is een onderzoek ingesteld naar het daar aanwezige archief van de middeleeuwse Heren van Egmond. Het gedeelte dat hier aanwezig is, is naar een schatting gemaakt aan de hand van een vroeg achttiende eeuwse inventaris, slechts 10% van het gehele archief. Deze stukken zijn tijdens de Franse revolutie geconfisqueerd te Parijs in het huis van de Markies d'Egmont Pignatelli.

De archieven, die in 1792 geconfisqueerd werden, waren vermoedelijk deels aanwezig in het Hotel van Casimir D'Egmont-Pignatelli te Parijs, in de rue Louis le Grand, nabij de Opéra. Vermoedelijk waren deze uit de archieven gelicht in verband met lopende procedures. Deze archieven vormen het deel dat thans nog in de Archives Nationales wordt bewaard.

Aangezien Casimir D'Egmont-Pignatelli een émigré was, werden al zijn bezittingen verbeurd verklaard, dus ook zijn andere archieven. Het is niet zeker of deze

zich nog in Arras bevonden of in Braine. Ook deze archieven zijn geïnventariseerd en daarna in 1796 overgebracht naar de Archives Nationales te Parijs. Mogelijk kan een aanwijzing vormen de inhoud van de inventaris van dit archief opgemaakt na 1792³⁴.

Tijdens de restauratie-monarchie in 1816 hebben de erfgenamen in Frankrijk waarschijnlijk dit laatste deel van de archieven weer teruggekregen.

In 1930 wordt verondersteld dat deze archieven zich bevinden in het kasteel te Dampierre van de hertogen van Luynes en Chevreuse, bij de familie d'Albert^{35,36,37}.

Noten

1. BOEL, W.M. VAN DE. Facetten uit de Middeleeuwse Historie van Weert, in: Weert in woord en beeld. Jaarboek voor Weert 1988, 128-144, en 1989, 23-32.
2. BOEL, W.M. VAN DE. Het wapen der Hornes, in: Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg (PSHAL) 110 (1974), 265.
3. NÈVE, P.L. Het Rijkskamergerecht in de Nederlanden. Assen, 1972, 505. In noot 1209 verwijst hij naar J.Th.H. de Win.
4. WIN, J.Th.H. DE. Minder bekende facetten in de bestuursgeschiedenis van Stad en Land van Weert, in: De Maasgouw 76 (1957), 164. In noot 7 verwijst deze naar Mertens/Henkens.
5. MERTENS, A.J. en J. HENKENS. Schetsen uit de geschiedenis van het Land van Weert. Weert, 1956, 39.
6. FLAMENT, A. Chroniek van de heerlijkheid Weert, getrokken uit de stadsrekeningen, charters en andere oorspronkelijke bescheiden, in: PSHAL 29 (1892), 133. Willem I van Horne, overleden circa 1240, wordt door Flament Heer van Weert genoemd.
7. CHIJS, P.O. VAN DER. De munten van de vroegste tijden tot aan de Pacificatie van Gent. Haarlem, 1851-1866. 9 dln.
8. VAN DE BOEL. Jaarboek voor Weert 1989, 23.
9. KLAVERSMA, T. De geslachten van Altena en Horne tot ca. 1300, in: PSHAL 114 (1978), 7.
10. Het Kanton Weert 22 november 1988, rubriek "op de Koffie" van columnist S.S.
11. Catalogue de la bibliothèque de M.F.V. Goethals. Brussel, 1876. 247 pp.
12. NÈVE, a.w., 504.
13. MERSCH, B. Limburg, 1987, 12.
14. Rijksarchief in Limburg (RAL). Fonds St. Servaas, oorkonde 21 mei 1295.
15. VAN DE BOEL. Jaarboek voor Weert 1988, 139.
16. KLAVERSMA, a.w. en: De Heren van Cranendonck en Eindhoven ca. 1200-1460. Eindhoven, 1969.
17. Algemeen Rijksarchief (ARA). Archief Heren van Altena, nr. 95.
18. DOORNINCK, P.N. VAN. Het Leenacteboek van Gelre 1326, 5.
19. DE WIN, a.w., 38, 39.
20. Archives Nationales Parijs, T* 159-20. Fotografische afdruk uit 1960 aanwezig in bibliotheek ARA, nr. 9 J 5.
21. KLAVERSMA. De Heren van Cranendonck en Eindhoven, 10.
22. KLAVERSMA. De geslachten van Altena en Horne tot ca. 1300, 11.
23. VOROA 1933, 128. Aankoop bij galerie Neuhuijs Brussel.
24. Archives Nationales Parijs, T* 159-20. Inventaris 1718 fol. 228^v, litt. Z.
25. LALOIRE, E. Histoire des deux Hotels d'Egmont et deux palais d'Arenberg (1383-1910). Brussel, 1952, 62, 63, 71, 92, 95.
26. BLOK, P.J. Verslag aangaande een voorlopig onderzoek te Parijs naar archivalia belangrijk voor de geschiedenis van Nederland. 's-Gravenhage, 1897, 49.
27. BUSKEN HUET, G. en J.S. VANVEEN. Verslag van onderzoekingen naar archivalia te Parijs belangrijk voor de geschiedenis van Nederland, op last der regering ingesteld. 's-Gravenhage, 1899. 144 pp.
28. De graaf van Egmont-Geldern (1833-1920), waarvan sprake is in De Maasgouw 1890, 89, stamt uit een andere tak van de familie Egmont.
29. De enige dochter van Casimir D'Egmont-Pignatelli (Alphonsine 1751-1786) was gehuwd met een neef in de 16e graad, Louis Pignatelly de Aragon Y Gonzaga, graaf Fuentes († 1801). De bedoelde Spaanse erfgenamen waren kinderen van zijn broer.
30. De erfgenamen waren de kleinkinderen van Henriette Nicole D'Egmont-Pignatelli, de oudste zuster van Casimir D'Egmont-Pignatelli, te weten: Pauline D'Albert, hertogin de Montmorency-Laval en Charles D'Albert, hertog van Luynes en Chevreuse.
31. HEINEMANN, O. Aus vergangenen Tagen. Wolfenbüttel, 1902, 247.
32. Herzog August Bibliothek Wolfenbüttel. Bibliotheksarchiv I, 420. Catalogue des manuscrits (m.s.), 1852.

33. Verslagen van de afdeling oudheidkundig onderzoek van Gemeentewerken Rotterdam over 1969, 16, 17.
34. Waarschijnlijk is deze gerangschikt onder nummer T 1625.
35. BUFFENOIR, M. Sur les pas de la comtesse d'Egmont. Soissons, 1930.
36. Bij drie gelegenheden had ik telefonisch contact met de beheerder van het kasteel Dampierre. Het was nog niet mogelijk om onomstotelijk het niet meer bestaan van en/of de niet-aanwezigheid van de D'Egmont-Pignatelli-archieven vast te stellen.
37. Curiositeitshalve vermeld ik hier nog de aanwezigheid in de Roermondse Kathedrale Kerk van een graf van Charles D'Albert (1736-1752), zoon van Maria Charles Louis D'Albert (†1771) en Henriette Nicole D'Egmont-Pignatelli (1719-1782), zie noot 30; cf. PSHAL 1960-'61, 242.

Lamoraal van Egmont
 A-1 (1e); B-1, 2; D-1 (4e); G-2;
 E-2, 3, 4; F-1, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11.
 * La Hamaide 18-11-1522
 † Brussel 5-6-1568
 x Spiers 8-5-1544
Sabina van Beijeren
 * 13-6-1528
 † Antwerpen 19-6-1578
 12 kinderen, o.a.:

Philips van Egmont A-1, 2; D-1 (5e); G-2; E-1, 2, 3, 4, 6, 8; F-7, 11, 16. * ca. 1558 † Ivry 14-3-1590 x 27-9-1579 María van Horne * † 1602	Sabina van Egmont F-6. * 1562 † Delft 21-6-1614 x Delft 14-3-1595 Georg Everhard van Solms-Lich D-3, 4; G-5. * 30-7-1568 † 23-2-1602	Lamoraal van Egmont A-1; D-1 (6e); E-1, 2, 3, 4, 6; F-3, 7, 11, 16. * † Brugge 23-5-1617 x 21-8-1608 Marie de Pierrevive * †	Karel van Egmont A-1, 2; D-1 (7e); E-3; F-1, 2, 6, 11; G-2. * juni 1564 † Den Haag 18-1-1620 x 1590 Marie de Lens E-5; F-3, 17. * † 4 kinderen:
--	--	---	--

Madeleine van Egmont * † Keulen 7-11-1663 x HV La Hamaide 20-11-1613 Alexandre de Ligne A-3; B-3; D-2; F-12. * 1590 † Wesel 16-8-1629	Alberta van Egmont * † 28-7-1621 x 1611 Rene van Renesse D-6; G-3; F-15. * † Luik 16-4-1637	Philippa Sabina van Egmont * † ongetrouwd	Louis van Egmont A-1; B-1, 2; D-1 (8e); G-2; E-1; F-2, 11. * 1600 † St. Cloud 27-7-1654 x HV 9-2-1621 Marie Marguerite de Berlaymont D-5; E-6, 7; F-14. * † Brussel 17-3-1654 1 kind:
--	--	---	--

Philips Louis van Egmont
 A-1; B-1, 2; D-1 (9e), 5; G-1, 2, 6.
 * Brussel
 † Cagliari 16-3-1682
 x Mons (4-8) 24-8-1659
Marie Ferdinande de Croy
 C-1.
 *
 †
 6 kinderen:

Philippe van Egmont * ca. 1660 † jong	Marie Claire Angelique van Egmont * Brussel (4)-2-1661 † Brussel (4)-5-1714 x Brussel 10-2-1695 Nicolas Pignatelli * †	Procopius François van Egmont A-1; C-1; D-1 (10e). * 18-9-1664 † Fraga (E) 15-9-1707 x Parijs 25-3-1697 Marie Angelique de Cosnac * † 14-4-1717	Louis Ernst van Egmont * 1666 † Brussel 17-9-1693 x HV 10-2-1687 Marie Therese d'Arenberg * 25-9-1667 † 28 (31)-5-1716	Angelique van Egmont G-7. * † ongetrouwd	Marie Therese van Egmont * † x Jean de Trazegny G-4. †
--	--	--	--	---	--

A: prins 1 Gavre 2 Steenuize 3 Chimay	C: markies 1 Renty D: graaf 1 Egmont 2 Beaumont 3 Solms 4 Mantzenberg 5 Berlaymont 6 Warfusé	E: baron 1 Hamaide 2 Fiennes 3 Auxy-le-Chateau 4 Gaesbeek 5 Aubigny 6 Hierges 7 Lens 8 Baer	F: heer 1 Hamaide 2 Fiennes 3 Purmerend 4 Hoogwoud 5 Aertswoude 6 Beyerland 7 Zotteghem 8 Annie 9 Baer	10 Traesbeek 11 Armentières 12 Avesnes 13 Longueville 14 Floyon 15 Gaesbeek 16 Arquinhem	G: diverse titels 1 Grande Spanje 2 ridder gulden vlies 3 burggraaf Montenaken 4 burggraaf Armemuiden 5 vrijheer Mingenberg 6 onderkoning Sardinië 7 kanunnikes Nivelles
---	--	--	--	--	--

Nicolas Pignatelli
 B-1 (5e); D-2.
 *
 †
 x Brussel 10-2-1695
Marie Claire Angelique van Egmont
 * Brussel (4)-2-1661
 † Brussel (4)-5-1714

Marie Françoise Caroline Philippine Pignatelli A-3 * 4-6-1696 † Brussel 3-5-1766 x Brussel (28-3) 29-3-1711 Leopold Philippe Charles Joseph (De Ligne) d'Arenberg B-2; G-1, 3. * Brussel 1690 † Heverlé 4-3-1754	Procope Marie Antonin Philippe Charles Nicolas Augustin Pignatelli A-1; B-1 (6e), 6, 7, 8; C-1, 4; D-1 (11e), 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; E-1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12; F-1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10; G-1, 2, 3, 4, 5, 6. * Brussel 24-11-1703 † Napels 22-5-1743 x (22)-11-1717 Henriette Julie de Durfort de Duras * 1696 † Parijs 20-1-1779
--	---

Henriette Nicole Pignatelli * 19-4-1719 † 1782 x (27-4) 10-6-1738 Marie Charles Louis d'Albert A-4, 5; B-4, 5; C-5; D-11, 12. * † 1771	Guy Felix Pignatelli A-1; B-6, 7; (C-3); D-1. * 5-11-1720 † Napels 3-7-1753 x 5-2-1744 Amable Angelique de Villars * 18-3-1723 † 3-7-1753	Thomas Victor Pignatelli B-1 (7e). * † Napels jan. 1743 x 1742 Marie Eleonore Caracioli de la Villa Deljoso * †	Casimir d'Egmont-Pignatelli B-1 (8e); C-1, 2; D-1 (12e). * Braine (?) 6-11-1727 † Braunschweig 3-12-1801 x (1e) 14-12-1750 Alphonsine de St. Severin d'Aragon * Juli 1736 † 20-1-1753 x (2e) 10-2-1756 Jeanne Sophie Elisabeth Louise Armande Septimanie de Vignerod du Plessis de Richelieu * Montpellier 1-3-1740 † Braine 14-10-1773 x (3e) 31-5-1788 Claire Marguerite Farell * Ierland 1750 † Braunschweig 28-6-1801
---	--	--	--

Blanche Alphonsine Octavie Marie Louise Françoise d'Egmont-Pignatelli * 5-10-1751 † Parijs 10-8-1786 x 1768 Juan Joaquim Anastasio (Louis) Pignatelli de Aragon y Gonzaga A-2; B-3 (2e); D-3 (17e); G-2. * † 1801	N. (dochter) d'Egmont-Pignatelli * 1752 † juni 1753	N. (dochter) d'Egmont-Pignatelli * 1752 (tweeling) † jan. 1754
--	--	---

Armand d'Egmont-Pignatelli * 1770 † Saragossa 1809	Alphonse d'Egmont-Pignatelli * 1772 † Pau 10-7-1807	Pierre Paul Constant d'Egmont-Pignatelli * 1778 † Braine 12-12-1786
---	--	--

A: prins 1 Gavre 2 Pignatelli 3 Bissaccia 4 Neufchâtel 5 Valengin	B: hertog 1 Bissaccia 2 Arenberg 3 Solferino 4 Chevreuse 5 Luynes 6 Gelder 7 Gulik 8 Agrigente	D: graaf 1 Egmont 2 Montagano 3 Fuentes 4 Berlaymont 5 Rethicourt 6 Zutphen 7 Moeurs 8 Horn 9 Buren 10 Braine 11 Dunois 12 Noyers	E: baron 1 Zotteghem 2 Chièvres 3 La Hamaide 4 Escorniaux 5 Wavrin 6 Rumzenghem 7 Mezerolle 8 Lens 9 Habarcq 10 Aubigny 11 Serignan 12 Poutarcy	F: heer 1 Arkel 2 Mechelen 3 Armentières 4 Contes 5 Averdeing 6 Livry 7 Adinfert 8 Noyelette 9 Cerignole 10 Augy	G: diverse titels 1 Grande Spanje 2 Ridder Gulden Vlies 3 Prins H. Rooms Rijk 4 Burggraaf Eperlecques 5 Pair Auxi 6 Pair Henegouwen
---	---	--	--	---	--